

המנוחה

עיתון למשפחות
שאוהבות בעלי חיים

עיתון לספחות
שאוהבות בעלי חיים

תוכן העניינים:

סיפור בילי ומאי יוצאים למסע רינת פרימו	4
15 עבודות על חמורים	10
שירים מהחווה רינת פרימו	12
עוגת שוקולד חופשייה מתכון	14
בחננו את עצמכם	16
משחק סיור בחווה	20
נעים מאוד	23
שעשועונים	28
הדוירים הנוספים בחווה שלשול	30
לילה בחווה כתבה	33

עריכה וכתובה | רינת פרימו
איור ועיצוב | אורית מגיע-שולב
עריכת הלשון וניקוד | סיגל גפן
הפקה | המבוך ספרים

תודה מיוחדת לאורנה וניר אבני על היוזמה ועל התרומה להפקת גיליון זה.
תודה לכל העובדים והעובדות, המתנדבים והמתנדבות, התורמות והתורמים וכמובן, לבעלי החיים – הדיירים והדיירות של חוות החופש.

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר, כל חלק שהוא מן החומר שבגיליון זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בגיליון זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל ומחוות החופש.
כל הזכויות שמורות © להוצאת המבוך ולחוות החופש | דאנאקוד 7-1575 נדפס בישראל 2023

Freedom-farm.org.il info@freedom-farm.org | E-mail | info@hamavoch.org Hamavoch.co.il חוות החופש: Freedom-farm.org.il

החווה שלנו

חוות החופש היא מקום שבו בעלי החיים לא נדרשים לכלום.

מטרה ככה שזה נדיר, נכון?

אנחנו כל כך רגילים למחשבה שבעלי החיים צריכים לתת לנו משהו, לעשות עבורנו משהו, עד שקשה להיזכר שהחיים של בעלי החיים שייכים להם עצמם. חוות החופש הוקמה בשנת 2016 על ידי עדית רוקנו ומיטל בן ארי וצוות ענקי של מתנדבות ומתנדבים, תומכים ותומכות. הרבה אנשים היו צריכים להפוך לשותפים כדי להגשים חלום גדול כל כך: להקים מקום שמיועד לרווחת בעלי חיים ולחיבור מחודש שלהם איתנו, בני האדם.

בחוות החופש חיים יחד פרות, חמורים, חזירים, כבשים, עיזים, ארנבונים ותרגולות שפעם, בימים עברו, באמת חיו במשקים, אבל היום זה לא כך.

כל הדוירים שלנו הגיעו ממשקי חי שהתנאים בהם לא היו טובים עבורם. מקומות שלא נעים ולא בריא לחיות

בהם, ולכן חלקם הגדול במצב בריאותי שמצריך טיפול ותמיכה. וזה מה שאנחנו עושות ועושים! מטפלים, וטרינריות, בנאים ובנאיות, מדריכים ומדריכות, עובדי משרד ואנשי טיפול, כולנו כאן בשביל הדוירים שלנו: שירלי, תמר, שרה, איצי, בילי וכל בעלי החיים שחוות החופש היא ביתם.

ואתם יודעים מה הקסם?

הדוירים של החווה נותנים לנו כל כך הרבה דווקא בגלל שאנחנו לא לוקחים מהם שום דבר ולא מבקשים מהם כלום.

הם נותנים לנו אהבה, כוח, שלוה ורוגע והמון שמחה. רוב האנשים שמגיעים לחווה מסתובבים כאן עם חיוך על השפתיים ואושר גדול בלב.

קשה לתאר את השמחה שבפלאות את החברות והחברים שלנו חיים כמו שהם צריכים לחיות: בהנאה, בסיפוק, בחופש.

ועכשיו, כשגם את ואתה חלק מהמשפחה, בואו לבקר! בחווה יש סיורים מרתקים למשפחות, לבתי ספר, לאנשים עם צרכים מיוחדים או למקומות עבודה. אנחנו מזמינים כל אחד וכל אחת להיות חלק מהמשפחה שלנו. בואו כמו שאתם.

אבל לפני זה, תהפכו את הדף.

צרו קשר

info@freedom-farm.org.il

בילי ופאי יוצאים למסע

דניאלה בכתה כל כף הרבה עד שכאבו לה העיניים.
"די, דני, את נראית נהדר. זה ממש מתאים לך," אמרה אבא.
"נכון," הוסיף אבא, "גם לי יש משקפיים, את רומזת שאני לא יפה?"
ואבא עשה כמה תנועות של דוגמן. בדרך כלל זה היה יכול להצחיק את
דניאלה, אבל לא היום.
"לא, לא לא," היא המשיכה לבכות, "אני לא הולכת לבית הספר. לא עכשיו ולא
אף פעם."

"אלה בסך הכול משקפיים! להמון ילדים יש משקפיים!" אמא הרימה את ידיה בייאוש.
ההסעה לבית הספר כבר יצאה והיא ידעה שכבר לא תגיע בזמן למשרד שלה בנתניה,
אבל אולי היא תקפיץ את דניאלה לבית הספר ולפחות תגיע לעבודה, גם אם באיחור.
דניאלה זרקה את המשקפיים החדשים שלה על המיטה. אם היה לה אומץ היא הייתה שוברת
אותם.

היא כמעט לא הפסיקה לבכות מאז שחזרו אתמול מחנות המשקפיים. נכון, כשהרכיבה את המשקפיים
החדשים היא הצליחה פתאום לראות דברים שהיו מטושטשים עד עכשיו, אבל היא לא רצתה משקפיים!
אמא הביטה על אבא, אבא הביט על אמא.

"אולי ניתן לה יום אחד בבית להתרגל?" שאל אבא בלחש.

"אני חייבת להגיע למשרד," לחשה אמא בחזרה. תומר, אחיה הקטן של דניאלה, כבר היה מזמן בגן.
אבא נאנח ואמר: "טוב, אני מתאר לעצמי שאני יכול לעבוד מהבית היום. אני אשאר איתה."
"זה לא יעזור," אמרה דניאלה, "אני בחיים לא אלה יותר לבית הספר."
אבא נאנח שוב.

בִּילִי מְצִיעַ לְמֵאֵי הַצְּנָה אֶסוּדָה

"פִּסְסֵט... מאי," אָמַר בִּילִי. הוּא נִסָּה שְׁמֵאֵי יִשְׁמַע אוֹתוֹ, אָבֵל בִּילִי לְמִשׁוֹף תְּשׁוּמַת לֵב מִיּוֹתֶרֶת. זֶה הָיָה לֹא פְּשׁוּט כִּי מֵאֵי הָיָה בְּאֶזְרוֹ הַמְּשָׁרֵד וּלְבִילִי הָיָה אֶסוּר לְהִיכָנֵס לְשָׁם.

"מֵאֵי!" נִסָּה בִּילִי שׁוּב. מֵאֵי הִתְנַוֵּד לְעֵבֶר הַגֶּדֶר בְּחוּסָר רְצוֹן. "מָה?" גִּעְגַּע.

"אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים לְמַרְעָה," אָמַר בִּילִי. "בּוֹא אִתִּי. יֵשׁ לִי מִשָּׂהוּ מְעַנִּיין לְהֵרָאוֹת לָךְ."

אִם מֵאֵי הָיָה יָכוֹל לְעַקֵּם אֶת הַפְּרָצוּף, הוּא הָיָה עוֹשֶׂה אֶת זֶה. אָבֵל בְּרוּזִים לֹא יָכוּלִים לְעַקֵּם אֶת הַמְּקוֹר.

"רַק אִם יַעַל תְּבּוֹא אִתִּי," עֲנָה לְבִסוּף. "אֲנִי הוֹלֵךְ לְשֵׂאוֹל אוֹתָהּ."

"לֹא!!!" צָעַק בִּילִי. "יַעַל לֹא יָכוּלָה לְבּוֹא, אֵל תַּגִּיד לָהּ כָּלוּם, הִיא תִּהְרָס לָנוּ!"

מֵאֵי לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַעֲלוֹת בְּדַעְתּוֹ שְׂיַעַל יָכוּלָה לְהֵרוֹס מִשָּׂהוּ. הוּא כָּל כֵּן אָהַב אוֹתָהּ. הִיא הָיְתָה בֵּת אָדָם, אָבֵל מִמֶּשׁ טוֹבָה. כִּשְׂהִיא הָיְתָה בְּמִשְׁרָד, מֵאֵי הִשְׁתַּדֵּל לֹא לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה יוֹתֵר מִדִּי.

אָבֵל בִּילִי הִתְעַקֵּשׁ. "בּוֹא, הִתְלַתֵּן שְׂאֵתָה הִכִּי אוֹהֵב צוֹמֵחַ עִכְשָׂיו."

תְּלַתֵּן – יַעַל – תְּלַתֵּן – יַעַל. מֵאֵי הִחְלִיט שְׁשׁוּם דָּבָר נוֹרָא לֹא יִקְרָה אִם יַעֲזוֹב אֶת

יַעַל רַק לְכַרְסוֹם קֶטָן וּמִידָּה יַחְזוֹר.

"לְקִרְוֹא לְחוּהָ שְׁתַּפְּתַח לָךְ אֶת הַשְּׁעַר?" שָׁאַל בִּילִי. חוּהָ הֵעֵז הַשְּׁחוּרָה יַדְעָה לְפִתּוּחַ דְּבָרִים שְׁבָנִי אָדָם אָהֵבוּ לְסַגּוֹר.

אָבֵל מֵאֵי פְּשׁוּט עָבַר אֶת הַגֶּדֶר בְּנִפְנוּף כְּנַפְיִים. רַק תִּישׁ כְּמוֹ בִילִי יָכוֹל לְחָשׁוּב שְׁמֵאֵי צָרִיךְ עֲזָרָה בְּעַנְיֵינִים פְּשׁוּטִים כְּאֵלֶּה.

כִּשְׂהִיגִיעוּ לְמַרְעָה בִּילִי חִיכָה בְּסִבְלָנוֹת שְׁמֵאֵי יֹאכֵל כְּמָה תְּלַתֵּנִים יְרוּקִים וּטְרִיִים וְאֵז אָמַר לוֹ: "בּוֹא, אֲנִי רוֹצֶה לְהֵרָאוֹת לָךְ מִשָּׂהוּ."

בְּזִמְנֵן שְׁבִילִי וּמֵאֵי הוֹלְכִים לְקִרְאוֹת הַמִּשָּׂהוּ הַזֶּה, נִסְפָּר לָכֶם שְׂיוֹמִיִים קוֹדֵם הָיוּ שִׁיפּוּצִים בְּחוֹת הַחוּפֶשׁ. בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הָעוֹבְדִים טוֹבִים מְאֹד וְאַחֲרָאִים מְאֹד, אָבֵל לְאֶסְף, שֶׁהִתְנַדַּב לְהַקִּים בֵּית חֲדָשׁ לְחִזְרִים, נוֹלַד לְפָנָי שְׁבוּעִיִים יֶלֶד חֲדָשׁ, וְהֵרָאשׁ שְׁלוֹ הָיָה בְּמִקּוֹם אַחֵר. זֹאת כְּנִרְאָה הַסִּיבָה שֶׁהוּא לֹא שָׁם לֵב שְׁבַגְלָל הָעֲבוֹדוֹת נִפְעַר חוֹר גְּדוֹל בְּגֶדֶר הַחוּוָה. מִי שֶׁכֵּן שָׁם לֵב לָזֶה הָיָה בִּילִי, וּבִיוֹמִיִים הָאֲחֵרוֹנִים הוּא עָבַד בְּשִׁקְט כְּדִי לְהִרְחִיב אֶת הַחוֹר. הַיּוֹם הַחוֹר הָיָה גְּדוֹל מִסְפִּיק בְּשִׁבִיל שֶׁהַגְּלָלִים שְׁלוֹ יוֹכְלוּ לְעֵבֹר דְּרָכּוֹ, וּבִילִי תִכְנֵן לְצִאת דְּרָכּוֹ הַחוּצָה לְהִרְפִּתְקָה מִיּוֹחֲדָת.

"יֹאֲלֵה, בּוֹא נֵצֵא," אָמַר בִּילִי לְמֵאֵי כִּשְׁעַמְדוֹ לִיד הַחוֹר בְּגֶדֶר.

"אֲנִי הוֹלֵךְ לְקִרְוֹא לְיַעַל שְׁתְּבּוֹא אִתָּנוּ," גִּעְגַּע מֵאֵי. "הִשְׁתַּגַּעְתָּ? יַעַל נִהְדָּרֶת, אָבֵל הִיא בֵּת אָדָם! הִיא מִידָּה

תִּתְקוּ אֶת הַגֶּדֶר וּלְעוֹלָם לֹא נוֹכֵל לְצִאת לְטִיּוֹל. אֲנִי מְבִטִים לָךְ, כְּמָה דְּקוֹת וְחוֹזְרִים."

(בְּרוֹר שְׁבִילִי לֹא בְּאֶמַת אָמַר "כְּמָה דְּקוֹת". תִּיִשִׁים לֹא מְבִינִים זִמְנֵן אוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ שְׁבָה אֲנִשִׁים מוֹדְדִים אוֹתוֹ. הוּא אָמַר מִשָּׂהוּ כְּמוֹ "נִחְזוֹר לְפָנָי הַאֲכָלֶת הַצְּהָרִיִים". "הַאֲכָלֶה" זֶה מִשָּׂהוּ שְׁתִּיִשִׁים כֵּן מְבִינִים. וְגַם בְּרוּזִים.) וְכֵן הֵם יֵצְאוּ.

הָיָה רִגַע אַחַד שֶׁל בְּהֵלָה, כִּשְׂהַגְלָלִים שֶׁל בִּילִי נִתְפָּסוּ בְּגֶדֶר, אָבֵל הוּא דָחַף עִם רַגְלָיו הַקְּדָמִיּוֹת וְהִצְלִיחַ לְשַׁחֵר אֹתָם. מֵאֵי עָבַר אַחֲרָיו בְּדִילוֹג קָלִיל וּשְׁנִיָּהּ הָיוּ בְּרַחוּב.

הָיָה לָהֶם מִזֵּל. מוֹשֵׁב עוֹלָשׁ הוּא מְקוֹם שִׁקְט בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. זֹאת הָיְתָה שְׁעַת בּוֹקֵר מְאוּחָרֶת וְכוֹלָם כְּבָר נִסְעוּ לְעֲבוֹדָה אוֹ לְבֵית הַסֵּפֶר. בְּכַבִּישֵׁי הַמוֹשֵׁב הָיוּ מַעֲט מְאֹד מְכוֹנִיּוֹת. וּבְכָל זֹאת, תִּישׁ עַל גְּלָלִים וּבְרוּזֵי הֵם מַחֲזֶה מִיּוֹחֵד. עִידוֹ אֲבוּטָבוֹל הַשְּׂקָה אֶת הַגִּינָה הַקְּדָמִית שְׁלוֹ, וְכִשְׂרָאָה אוֹתָם, נִכְנָס מִיד הַבֵּיתָה כְּדִי לְמַצּוֹא אֶת הַטִּלְפוֹן שְׁלוֹ.

אָבֵל בִּילִי וּמֵאֵי לֹא יַדְעוּ אֶת זֶה. הֵם הִלְכוּ בְּגִאָוָה עַל הַכְּבִישׁ וּמִדִּי פַעַם עָצְרוּ כְּדִי לְטַעוֹם אִיזוֹ חֲרָצִית שְׁצִמְחָה בְּשׁוּלֵי הַדֶּרֶךְ וּנְרָאָתָה צְהוּבָה וּטְעִימָה.

בִּילִי וּמֵאֵי פּוֹנְשִׁים אֶת דְּנִיָּאלָה

פְּתֵאוֹם הֵם שְׁמַעוּ קוֹל. בִּילִי זָקַף אוֹזְנוֹ וְעָצַר בְּמִקּוֹמוֹ. זֹאת הָיְתָה יְלָלָה אֲנוּשִׁית וְהִיא הִגִּיעָה מִחֲצַר אַחַד הַבָּתִּים. בִּילִי לֹא הִיסַס לְרַגַע. הוּא פָּנָה לְהִיכָנֵס בְּשַׁעַר, אָבֵל אוֹי וְגַם וְאֲבוֹי! הַשְּׁעַר לֹא הָיָה מִסְפִּיק רְחָב לְגִלְגָּלִים שְׁלוֹ וְהוּא נִתְקַע.

"הִצִּילוּ!" קָרָא בִילִי.

"מַהֵהה...!" שְׁמַעָה דְּנִיָּאלָה.

"יַעַל! בּוֹאִי לְעֲזוֹר!" גִּעְגַּע מֵאֵי.

דְּנִיָּאלָה מִיְהִרָה לְשַׁעַר וְרָאָתָה תִישׁ צְעִיר, עִם גְּלָלִים מוֹזָרִים רְתוּמִים לְרַגְלָיו הָאֲחוּרִיּוֹת, תְּקוּעַ בְּשַׁעַר הַכְּנִיסָה לְבֵית שְׁלָהֶם. זֹאת הָיְתָה הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה מֵאֵז אֶתְמוֹל שֶׁהִיא הַפְּסִיקָה לְבִכּוֹת.

"אני אעזור לך", אמרה לבילי ברכות ואז העבירה גלגל, ועוד גלגל, והוא היה בתוך החצר.
"מה קרה לך? מסכן..." ליטפה את התיש הלכן.
אבל בילי לא הרגיש מסכן. החצר של דניאלה הייתה מלאה בדשא טעים! והופ, הוא רץ בדילוגים זריזים על פני המדשאה הקדמית, ואנחנו חייבים לספר שהוא גם קטף שניים-שלושה פרחי אביב מקסימים ששתלה אמא של דניאלה ואכל אותם בתיאבון.
מאי כמוכן דידה אחריו והתכבד גם הוא בסעודה. איזו הרפתקה נהדרת, מזל שהספים לבוא!
דניאלה הביטה בזוג המוזר ופרצה בצחוק. הם היו כל כך חמודים! היא הסתכלה על הרגליים האחריות של בילי,

שהיו רתומות למתקן עם גלגלים, והבינה שהוא נכה, אבל הוא בכלל לא התנהג כמו נכה! הוא רק קפץ ודילג כמו גדי צעיר. בכלל לא היה אכפת לו מה חושבים עליו. אחרי שהבטן שלו כבר הייתה מלאה, בילי ניגש לדניאלה לליטוף. הילדה חיבקה אותו.

"מה, לא אכפת לך שכל החברים שלך הולכים על ארבע רגליים ורק אתה הולך על שתי רגליים ושני גלגלים?"
שאלה אותו בעדינות. היא לא רצתה להעליב.
אבל בילי לא נעלב. הוא רק נהנה מהליטופים של הילדה הנהדרת הזאת.
הוא גם ענה לה. הוא אמר: "מה זה משנה כמה רגליים וכמה גלגלים? העיקר שאפשר לדלג ולאכול דברים טעימים."
דניאלה שמעה כמוכן רק "מהההה...", אבל יכול להיות שהבינה, כי פתאום היא אמרה: "רגע, נתקע לך משהו בשיער, חכה לי כאן."
והיא רצה לחדר שלה, לקחה את המשקפיים החדשים שעדיין היו זרוקים על המיטה שלה ורצה בחזרה לחצר. בילי חיפה לה ולליטופים שלה בסבלנות. היא הרגיבה את המשקפיים ואז ראתה את הקוץ העגול שהיה תקוע לבילי בשיער. היא שלפה אותו בעדינות. בדיוק באותו רגע יצא אבא לחצר ולא האמין למה שראה. תיש לבן עם גלגלים.
ברווז שאוכל את הפרחים בגינה.
ילדה אחת שמרכיבה משקפיים שלא הסכימה בשום אופן לנסות קודם.
"תראה מי בא לבקר אותי!" אמרה דניאלה לאבא וחיבקה את צווארו של בילי.
"הם בטח מחוות החופש", אמר אבא, "איזה חמודים! וגם את."

דניאלה הביטה מבעד למשקפיה החדשים לתוך עיניו של בילי. היו לו עיניים כל כך יפות והיא ראתה אותו ברור וצלול.
בדיוק באותו רגע הגיעו אל השער שתי נשים במגפיים. "שלום, אולי ראיתם... הי, הנה אתה, בילי, איזה ילד שובב! חיפשנו אותך!"
"והנה גם מאי", אמרה האישה השנייה.
"יעל יעל יעל יעל יעל", געגע מאי ורץ אל האישה, "התגעגעגעגעעתי."
דניאלה הבינה שהן באו לקחת את החברים החדשים שלה בחזרה לחווה.
"קוראים לו בילי?" שאלה.
"כן", אמרה האישה. היא הייתה יפה וגם לה היו משקפיים, "ואת מוזמנת לבוא לבקר אותו. אנחנו הרי שכנים. הוא כנראה רצה להגיד לך משהו מיוחד אם הגיע עד אלייך."
"הוא באמת אמר את זה", הנהנה דניאלה ונתנה לבילי חיבוק אחרון של פרידה.
אחרי שהלכו משם אבא חיבק את דניאלה.
"רוצה לשתול אתי פרחים חדשים במקום הפרחים שאכלו בילי ומאי? נעשה לאמא הפתעה."
דניאלה רצתה. היא רצה למחסן להביא כלי עבודה. כבר לא הייתה לה סבלנות עד שתלך מחר לבית הספר ותוכל לספר לחברות שלה על כל מה שקרה לה.

לנקבת החמור קוראים אתון. לצאצא שלהם קוראים עיר.

האוזניים הארוכות של החמור עוזרות לו לקרר את הגוף. חמורים הכי אוהבים שמגרדים אותם בחלק הפנימי של האוזניים.

החמור שאנחנו מכירים הוא חמור מבוית. אנשים התחילו לביית חמורים לפני כ-6,000 שנה במצרים העתיקה.

חמור הוא מיה חברתית, ידידותית ונאמנה, גם לבני אדם וגם לחמורים אחרים.

החמורים חיים בעדר ולכן לא מתאים להם להיות לבד.

חמורים, סוסים וזבבות הם מאותה משפחה.

יש גם חמורי בר, שחיים בעדרים בטבע. לחמור בר שמוצאו באסיה קוראים פרא. לחמור בר שמוצאו באפריקה קוראים ערוד.

איזה קול משמיע חמור? בעברית יש שלושה שמות לקול החמור: נוער, נהק או מבריס.

החמור משמיע קול גם בזמן הנשיפה וגם בזמן השאיפה. בני אדם, למשל, מדברים רק בזמן שהם נושפים אוויר. נסו לדבר בזמן שאתם שואפים!

15 דברים שאולי לא ידעתם על חמורים

חמורים חזקים יותר מסוסים באותו גודל. אבל היתרון הזה נהפך לחיסרון כי היכולת הזאת הובילה למציאות מצובה שבה בני האדם מנצלים את החמורים לסחיבת משאות כבדים.

כשחמורים או אתונות מוצאים חבר טוב או חברה טובה, הם מבליים יחד כל הזמן. הם מתחככים אחד בשני ומגלים חיבה מיוחדת ומרנשת לחבר או לחברה.

חמורים הם צמחוניים. תנו להם עשב, נרעינים או קש, והם ישמחו מאוד. בא לכם לפנק אותם? תנו להם תפוח, גזר או בננה.

אתם בטח מכירים את איה, החמור המפורסם מהספר "פו הדוב". איה הוא חמור עגמומי ורוטן וגם חבר טוב ומתוק.

אתון מפורסמת נוספת היא אתונו של בלעם מספר במדבר בתורה. היא הייתה אתון חכמה מאוד. מסופר שבלעם רכב עליה עד שפתאום מצרה ולא הסכימה לזוז כי מלאך ה' עמד בשביל. בלעם לא ראה את המלאך והיכה את אתונו. ואז פתח ה' את פי האתון והיא שאלה את בלעם למה הוא מכה אותה. רק אחרי שהאתון נזפה בו הצליח בלעם לראות את המלאך והתנצל בפני האתון החכמה.

חמורי בר חיים במדבריות או בערבות והם יכולים להחזיק מעמד ללא מים או קזון במשך זמן רב.

שי הוא חמור החופש הראשון בחווה. הוא נולד לאילנה, שהגיעה לחווה בהיריון, ומכיר רק חיי חופש.

למה בני האדם מכנים לפעמים את החמור טיפש או עקשן? בגלל שהוא כל כך חכם!

החמור יודע בדיוק מה טוב לו וגם מה לא טוב לו. כשכני האדם רוצים שחמורים יעשו דברים מסוימים, החמור יסרב אם הוא יחשוב שזה יסכן אותו. בן אדם יכול לתת פקודות עד סהר, אבל החמור יעשה מה שהוא חושב לנכון.

אין עושה פורה

כְּשֶׁטוֹב לַפֶּרֶה
היא לא עושה.
היא מְכַרְסֶמֶת אֵיזָה עֵשֶׁב,
רוֹבֶצֶת בְּשִׂמְשׁ
אוּ בְצֵל,
מְלַקֶּקֶת חֲבֵרָה.
וְלֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם,
אֶפִּילוֹ לֹא
מו.

רק בוץ

בְּשָׂדֶה לֵיד תְּלוּלִית,
גְּדִי קָטָן רָאָה שְׁלוּלִית.
"תִּיזְהַר," אָמְרָה לוֹ אִימָא,
"לֹא לְהִיכְנֹס פֹּה פְּנִימָה.
קֵר עֵכָשִׁיו, יִרְדּוּ גְשָׁמִים,
בּוֹא תִלְבֹּשׁ מְעִיל חֻמִּים,
אֵל תִּהְיֶה כְּזֶה שׁוֹכֵב,
תִּכְסֶּה אֶת הַזָּנָב."
גְּדִי קָטָן הִתְחִיל לְקַפּוֹץ
וְהִסְכִּים לְלַבּוֹשׁ
רַק בּוֹץ.

עוגות שוקולד חופניייה

מה נאכל היום?

מה צריך?

- 3 כוסות קמח.
- אפשר חצי חצי קמח מלא וקמח לבן
- כוס סוכר
- 2 שקיות אבקת אפיה
- 5 כפות קקאו
- 100 גרם שוקולד מריר שבור לחתיכות
- מעט מלח
- 3 כפות רסק תפוחים
- 2 כוסות חלב סויה/ שקדים/ שיבולת שועל
- כוס שמן

איך מכינים?

1. בקערה גדולה מערבבים קמח, סוכר, אבקת אפיה, קקאו, שוקולד מריר ומלח.
2. מוסיפים רסק תפוחים, חלב ושמן ומערבבים היטב.
3. מרפדים תבנית בניר אפיה ושופכים לתוכה את התערובת. משאירים לנוח לעשר דקות.
4. בינתיים מחממים תנור ל-180 מעלות.
5. אופים במקשך 25-35 דקות עד שמרגישים שהעוגה יציבה.
אפשר לנעוץ קיסם באמצע, אבל הוא צריך לצאת לח, לא יבש.
- הערה: אפשר להוסיף לתערובת אגוזים, פירות יבשים או קוקוס טחון. מה שאוהבים.
6. יאללה, בתיאבון.

בְּחֵנוּ אֶת עֲצָמְכֶם

איזה דִּיר או דִּירָת אַתֶּם מחוות החופש?

הוזמנתם עם חברים לביקור בגן קסום ויפה
וכשהגעתם קצאתם את השער נעול במנעול...

1. חחח... אין מנעול שעומד בפני הידיים והשכל הזריזים שלי. תמיד יש לי סיכה או חוט תיל. שני פיתולים והשער נפתח.
2. אעשה סולם גנבים ואעזור לחברים להיכנס, קודם כול חשוב לי לעזור לאחרים. אני כבר אסתדר.
3. חחח... אין שער שאי אפשר לטפס עליו. טפיס-טפוס ואני בפנים.
4. אם יש שער, כנראה יש סיבה טובה למה אסור להיכנס. אני אעשה אחורה פנה ואחפש מקום אחר.

חבר מהפיתה חזר מחו"ל ומחלק שוקולד לכל הילדות והילדים בפיתה, איך תתנהגו?

1. ברנע שהוא יפתח את השקית, אני כבר אדאג להיות בראש התור. בלי מהומה ובלי שאפילו ישימו לב.
2. אני אדאג שהחלוקה תהיה צודקת, שאף אחד לא יקבל שניים.
3. יש לי דרכים מתוחכמות להגיע ראשון...
4. לא שווה לי להידחק עם כולם. כולו שוקולד! אפשר לחשוב, יש לי מספיק בבית.

המורה נתן המון חוקים שיעורי בית, כל הפיתה כועסת ורועשת, מה תעשו?

1. האמת, זה לא סיפור גדול בשבילי. אתקתק את זה בקלות.
2. זה לא הוגן! יש ילדים שקשה להם. אני מאלה שיכתבו למורה מכתב שדורש התחשבות וצדק לכולם.
3. הפיתה רועשת? גם אני! אני אצעק ואתלונן, ואעשה מקסימום בלגן. ואם זה לא יעזור, אעשה כל מה שאפשר כדי לא לעשות את שיעורי הבית.
4. כשכולם צועקים, ההעדפה שלי היא לשבת בשקט ולחכות שזה יגמר. אני פחות בעניין של רעש.

המורה מבקש שמישהו יתנדב לעזור לילד בכיתה נמוכה יותר שמתקשה בלימודים...

1. אני אתנדב מיד ואז אדאג שמישהו אחר יעשה את זה במקומי. נכון, קצת ערמומי, אבל משתלם.
2. אני! אני! המורה! אני! אחרי שאחנוף את הילד הזה, הוא יהיה התלמיד הכי טוב בכיתה.
3. אמממ... לא נראה לי שהמורה יבחר אותי לחנוף מישהו. הוא בטח יודע שאני אלמד אותו לא רק דברים חינוכיים.
4. אני אשמח לעזור, אבל קצת מבין אותי להתנדב.

מי החברים הטובים שלכם?

1. נראה לי שהמורים (:
2. כולם אוהבים אותי ואני אוהבת את כולם.
3. אני תמיד עם חבורה שלמה. הכי כיף להשתגע ביחד!
4. מספיק לי חברה אחת טובה או חבר אחד טוב ועוד שניים-שלושה חברים קרובים, לא יותר.

איזו עבודה יותר מתאימה לך?

1. בשבילי ראשות ממשלה ומעלה.
2. אולי פסיכולוגיה, לעבוד עם אנשים שזקוקים לי.
3. ספורט, טיפוס הרים, משהו הרפתקני.
4. אולי משהו במדע או במחשבים, בלי הרבה אנשים סביבי.

הצטרפתם בתחילת השנה לכיתה מנובשת – איך יהיה לכם?

1. תנו לזה חודשיים ויהיו לי הציונים הכי טובים בכיתה.
2. יהיה לא פשוט. יותר קל לי להיות נחמד. לתלמידה. חדשה. מאשר להיות התלמידה החדשה. בעצמי.
3. התלמידים יאהבו אותי מיד, המורים אולי פחות.
4. זה הסיט הכי גדול שלי, ייקח לי הרבה זמן להשתלב, אני לא יצור חברותי במיוחד.

מה הספורט שלכם?

1. שחמט נחשב ספורט?
2. משחק קבוצתי – כדורגל, כדורסל.
3. משהו איתגרי – טיפוס על קירות, סנובורד.
4. משחקי מחשב זה ספורט?

אָד מִי אַתֶּם?

אם רוב התשובות שלכם היו 1

אתם חוה, הינד החכמה!

יש הרבה מלכות בחנות החופש, אבל חוה היא הקיסרית. היא יודעת לפתוח שערים, וגם עוזרת בזה לאחרים. כולנו לא רק אוהבים אותה, אלא גם מעריצים שלה!

חוה

אם רוב התשובות שלכם היו 2

אתם שירלי, תרנגול ההודו, שחקו נשמה!

כשתרנגולות חדשות מגיעות לחווה הן לרוב מפוחדות. מזל ששירלי שם כדי לפרוש עליהן את כנפיו. הוא עושה את זה פיזית, פשוט עוטר אותן בכנפיים הגדולות שלו עד שהן נרגעות. שירלי הוא עיור עם שמיעה מחודדת במיוחד. הוא ישמע כל קרקור מצוקה הכי קטן ויגיע לעזור. חוץ מזה הוא גם אוהב קהל. בכל פעם שמגיעה קבוצת מבקרים שירלי יוצא החוצה כדי ליהנות מקצת התפעלות. אז תנו לו כפיים, מגיע לו.

שירלי

אם רוב התשובות שלכם היו 3 אתם רוני, התיש השובב!

אם יש דרך לעשות נזק, תסמכו על רוני שימצא אותה. הוא ספורטאי מצוין ומדלג מעל כל גדר ומכשול. רוני הוא תיש ננסי אבל פרח גדול. כשפא לו לאכול את המקזון של התרנגולות, הוא קופץ למתחם שלהן. ותוכלו למצוא אותו מתפלח גם למתחם של התישים העיוריים כדי לבדוק את מצב האוכל שם.

רוני

אם רוב התשובות שלכם היו 4

אתם איצי או אלבי הביישנים!

איצי הוא תיש עיור ואלבי הוא כפש קטן. איצי נמצא במתחם משלו. הוא מעדיף את השקט, ואנחנו לא מכניסים אליו מבקרים כדי למנוע ממנו המולה ורעש. אלבי ברח ממשאית כשהיה תינוק והגיע לביתן של השומר בחברת אלביט על כביש 4. לכן קראנו לו אלבי. גם הוא ביישן ועדין, אבל לפעמים מגיע לקבל אהבה.

איצי

אלבי

ואם התשובות שלכם הן ערבוב של כל המספרים

אתם כמו כולנו:

לפעמים שוויצרים ואוהבים מחיאות כפיים והתפעלות, לפעמים בא לכן דווקא להיות לבד בשקט בלי שיטרידו אתכן. לפעמים אתן שובביות וקופצניות ולפעמים אתם רגועים ועוזרים למי שזקוק לכם, אבל תמיד תמיד אתם חכמים!

סִיּוּר בַּחֲנוּוּה

אָפֶשֶׁר לְשִׁחֵק לְבַד אוּ בְשָׁנִים.

מָה צְרִיךְ?

כָּלִי מְשֻׁחָק לְכָל שְׂחָקוֹ אוּ שְׂחָקֵינִי (יְכוּל לְהִיּוֹת גַּם אָבוֹן)

קוֹבֵיית מְשֻׁחָק

שִׁימוּ לֵב! צְרִיךְ לְהִגִּיעַ בְּדִיּוּק לְמִשְׁבָּצַת הַסּוּף.

בְּהַצְלָה!

שכחת למלא
חציר לפרות!
13 צעדים אחורה.

איצי התיש
הוא מאוד חששן.
מה מפחיד אותך?
אפשר לכתוב
את התשובה
מעל המשבצת
ולהמשיך בדרך.

שישי...
הגעת לבית של
הארנבים. עליך
להחשיך את
החדר, לחכות
בחושך שתי דקות
ורק אז להמשיך.

מורין העז
אכלה לך את
הקובייה.
צריך לחכות דקה
ואז להמשיך.

שירלי
הוא תרנגול הודו
עיוור והוא אוהב
ששרים לו.
עליך לשיר שיר
לאמא/אבא/
אח/אחות ואז
להמשיך.

הגימבורי של
העיזים.
התדרדרת
למשבצת 14

סוף!
כל הכבוד
על
השלמת
הסיוור.

התחלה
יופי שבאת לסיור בחד
וות החופש! מחכות
לך הרבה משימות!

ממלאים מים
לפרות.
עליך לשתות
כוס מים ורק אז
להמשיך.

שי החמור
רוצה גירוד באוזן.
אפשר להמשיך רק
שיוצא 5 בקובייה.

חידה לכבוד דקלה,
החזירה החכמה:
מה יוצא דופן? 1. ליש;
2. לביא; 3. טליה; 4. אריה.
פתרת? המשכת!

לילי ורינת הן
טליות אחיות.
עליך להגיד מילה
טובה לאחיק או
לאחותך ואז להמ
שיך במשחק.

פלמינגו בא לבקר
בחווה!
עליך לעבור מקצה
אחת של הבית לקצה
השני על רגל אחת.

נָעִים קָאִיד הַדְּיִרוֹת וְהַדְּיִרִים שְׁלָנוּ: רוֹתֵי וְתָמָר

רוֹתֵי הַגֵּימָה אַחֲרֵי שְׁנַיִם רַבּוֹת בְּרֶפֶת, תָּמָר נִמְצָאָה לְיַד כְּבִישׁ כְּשֶׁהִיָּתָה בַּת יוֹם. מָה קָרָה כְּשֶׁהַשְּׂתֵיִים נִפְגָּשׁוּ בְּחֻוֹת הַחוֹפֵשׁ?

בְּכָל בּוֹקֵר, הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁאֲבִנֵּר עֹשֶׂה כְּשֶׁנִּכְנֵס לְרֶפֶת הִיָּה לְהַגִּיד בּוֹקֵר טוֹב לְרוֹתֵי. הָעֵבֻדָּה בְּרֶפֶת קִשָּׂה וְלֹא תָמִיד נְעִימָה, וְאֲבִנֵּר אֶהֱבֶה לְהַחֲלִיק יָד עַל גְּבֵה שֶׁל רוֹתֵי וְלִלְחוֹשׁ לָהּ כִּמְהָ מִלִּים לְפָנַי שֶׁהִתְחִיל אֶת הַיּוֹם. אֲבִנֵּר לֹא הַבִּין לָמָּה אֲנִשִּׁים חוֹשְׁבִים שֶׁפְּרוֹת הֵן טִיפֹשׁוֹת, הֵרִי הַסְּפִיק לְהַסְתַּכֵּל פְּעַם אַחַת בְּעֵינַיִים הָעֵמוּקוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל רוֹתֵי כְּדִי לְהַבִּין שֶׁזֹּאת טְעוּת.

**בּוֹאוּ לְאִמָּץ
חֵבֵר אוֹ חֲבַרַת חוֹפֵשׁ**

רוֹצִים לְעֻזּוֹר לְבִילִי? לְרוֹתֵי? לְעִמָּרִי?

הַיִּכְנָסוּ לְאַתֵּר חֻוֹת הַחוֹפֵשׁ, בְּחֵרוֹ דְּיִיר אוֹ דְּיִירַת שֶׁתְּרַצוּ לְאִמָּץ וְקִבְלוּ תְּעוּדַת אִימוּץ שֶׁל חֻוֹת הַחוֹפֵשׁ. הָאִימוּץ יִקְנֶה לְדְיִיר אוֹ לְדְיִירַת שֶׁבְּחֶרְתָּם תְּמִיכָה חוֹדְשִׁית. אֲפֹשֶׁר גַּם לָתֵת כְּמִתְנָה מְשֻׁמָּעוּתִית לְחֲבָרִים אוֹ לְבָנֵי מִשְׁפָּחָה, וְתְּעוּדַת הָאִימוּץ תִּשְׁלַח אֲלֵיהֶם. Freedom-farm.org.il אוֹ פְּשוּט חֲפֹשׁוּ בְּגוּגֵל "חֻוֹת הַחוֹפֵשׁ".

אַתֶּם כְּמַעֲט לֹא תִרְגִּישׁוּ, וּבְשִׁבְלֵנוּ זֶה הַמּוֹן. שִׁילְמַת בְּאַשְׂרָאִי? סְכוּם הַקְּנִיָּה יִתְעַגֵּל כְּלָפִי מַעֲלָה לְשִׁקֵּל הַקְּרוֹב וְהָאֲגוּרוֹת יִיִתְרָמוּ לְחֻוֹת הַחוֹפֵשׁ. לְדוּגְמָה: קְנִית בִּ-9.80 שְׁקֵלִים, שִׁילְמַת 10 שְׁקֵלִים וְתִרְמַת 20 אֲגוּרוֹת. הַיִּכְנָסוּ לְאַתֵּר חֻוֹת הַחוֹפֵשׁ וְהִירְשָׁמוּ: Freedom-farm.org.il אוֹ פְּשוּט חֲפֹשׁוּ בְּגוּגֵל "חֻוֹת הַחוֹפֵשׁ".

היא היתה כבר מבוגרת, כמעט כמוהו, ותמיד היתה לו הרגשה שהיא מבינה שגם אם הוא עושה לה דברים לא נעימים, אין לו ממש ברירה. זאת היתה העבודה שלו.

אבל באותו בוקר אבנר שמע משהו שהטריד אותו מאוד. כל היום הוא עשה את עבודתו בחוסר חשק כשפניו עצובות.

כשחזר הביתה הגיעה בתו הדס יחד עם ילדיה לביקור. "מה קרה, אבא?" שאלה אותו מיד.

"לא קרה כלום", מלמל אבנר.

"נו אבא, אני מכירה אותך, אתה תמיד משתולל עם ליה ואסף והיום אמרת שאין לה כוח לשחק איתם, אתה לא מרגיש טוב?"

אבנר נאנח. "שמעתי היום משהו עצוב בעבודה", אמר לבסוף.

הדס התישבה מולו. "ספר לי."

אבנר נאנח שוב. "רויתי הפרה כבר מבוגרת, ואת יודעת מה קורה ברפתות לפרות מבוגרות."

הדס ידעה כמה אבא שלה אוהב את רוטי. הוא תמיד היה מספר לליה ולאסף סיפורים על העדינות והחוכמה שלה. פעם הוא שאל אותם מי החברים הכי טובים שלהם בכיתה, ואחרי שענו שאלו אותו: "ומי החבר הכי טוב שלך בעבודה, סבא?"

והוא ענה מיד: "חברה. רוטי הפרה. אני אוהב אותה

והיא אוהבת אותי."

הדס צחקה: "סבתא יודעת שיש לה חברה?"

"אבל אין מה לעשות", אמר עכשיו אבנר וקם ממקומו, "אלה החיים וזאת העבודה."

הדס קימטה את מצחה. "יכול להיות שיש לי רעיון", אמרה. "אתה חושב שבפעל הרפת יסכים לוותר על רוטי?"

אבנר משף בכתפיו. "לא בטוח, אולי. אבל אני לא יכול פשוט לקחת אותה ולגדל אותה בבית, נכון?"

חיים טובים

למחרת בערב צלצלה הדס לאבנר.

"יש מקום שקוראים לו חוות החופש", סיפרה לו. "אם בעל הרפת יסכים לשחרר את רוטי, הם מוכנים שהיא תחיה אצלם עד סוף ימיה. אתה לא מאמין, אבא, יהיו לה חיים כל כך טובים!"

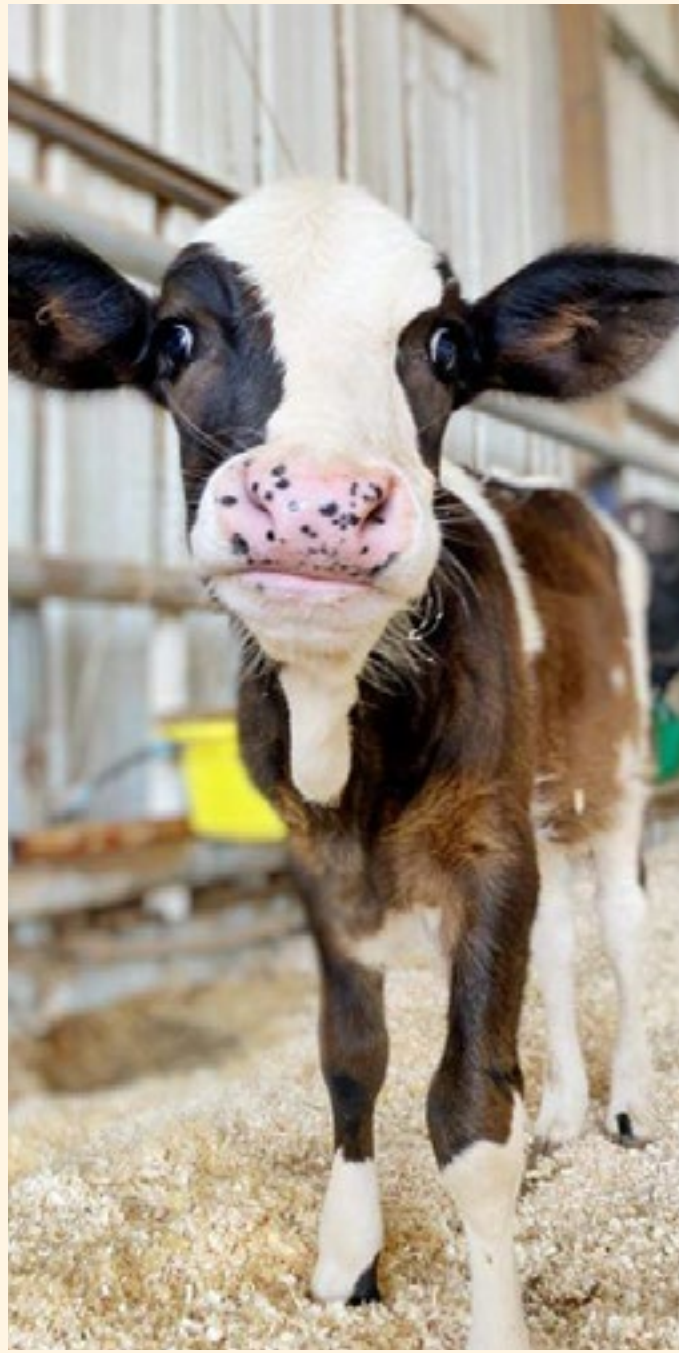
לא היה פשוט לשכנע את בעל הרפת.

"מה פתאום עכשיו לשחרר פרה?"

"אבנר, אתה לא ילד. אתה יודע איך זה עובד אצלנו."

אבל אבנר לא ויתר, האיש המבוגר והעדין, שכל השנים עשה את עבודתו בשקט ובביישנות, נהיה פתאום עקשן ואמיץ.

"היא עבדה בשבילה כל כך הרבה זמן, 11 עגלים ועגלות המליטה, ואף אחד מהם לא זכתה לגדל. עכשיו תן לה

ללכת, היא לא צעירה ומגיע לה לחיות בשקט."

ואז: "אם אתה לא משחרר אותה, אני עוזב."

וזה הצליח. אחרי שבוע של תחנונים, בעל הרפת הרים ידיים בכניעה ואמר: "תעשה מה שאתה רוצה. רוטי שלך."

היום שבו הגיעו האנשים מחוות החופש לקחת את רוטי היה אחד הימים המאושרים בחייו של אבנר. הוא ראה איך אחת המטפלות של החווה נוגעת בה ברכות ולוחשת לה באוזן, הוא ראה באיזו עדינות הם מעבירים אותה לטנדר שיסיע אותה לבית החדש שלה וידע שעשה את הדבר הנכון.

תמר

אף אחד לא יודע איך הגיעה עגלה בת שלוש ימים לכביש הראשי.

אורנה נהגה במכונית הקטנה שלה בחופש, היא זמזמה עם השיר ברדיו ורצתה כבר להגיע הביתה. אבל מה זה שם בשולי הדרך?

אורנה חשבה לרגע להתעלם, אבל לא יכלה. היא עצרה בזירות את המכונית במקום בטוח, הפעילה את האורות המהבהבים וניגשה לשדה שבשולי הכביש.

היא לא האמינה למראה עיניה. עגלה קטנטנה, ממש פצפונת, רבצה בשדה. רק עכשיו נולדה, חבל הטבור

אָבֵל לֹאט לֹאט רוּתִי רֹאֲתָה שְׁתִּמְרַן נִשְׁאַרְת
גַּם אַחֲרֵי הַהֶאֱכֵלָה וְשֶׁהִיא מִמְשִׁיכָה לִינֹק
מִמֶּנָּה גַּם אַחֲרֵי שֶׁהִיא שׁוֹתָה מִבְּקָבוֹק.
וְהִיא נִרְגָּעָה.

וְהַיּוֹם רוּתִי וְתִמְרָן הֵן אִם וּבֵת. רוּתִי מְלַקֶּקֶת, מֵאֲכִילָה
וְגַם נוֹתֵנָת לְאֲנָשִׁים לְהֶאֱכִיל אֶת תִּמְרָן.
הִיא יוֹדַעַת שְׁמִיד אַחַר כֵּן תִּמְרָן תַּחְזוֹר אֵלֶיהָ, וְהוּא אֵיךְ
פַּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְהִיפָּרֵד.

עוֹד הִיָּה מְחוּבָּר לְבִטְנָה.

מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? אֲוֹרְנָה הַפִּיָּרָה רַק מְקוֹם אֶחָד שָׁבוּ
הִיא תוֹכֵל לְקַבֵּל עֵצָה טוֹבָה. הִיא חִיּוּגָה לַחֲנוּת הַחוֹפֵשׁ.
"לֹא רְחוֹק מִמֶּנּוּ יֵשׁ בֵּית חוֹלִים וְטָרִינְרִי," אָמְרוּ לָהּ
בְּטֵלְפוֹן, "קָחִי אֶת הָעֵגְלָה לְשֵׁם וְאַנְחֵנוּ נִגִיעַ לַפְּגוּשׁ
אֲתָכֶן."

תִּמְרָן סִמְיָעָה לַחֲנוּה

כָּל יוֹם שָׁבוּ מִגִּיעַ לַחֲנוּה דִּיר חֲדָשׁ הוּא יוֹם חַג. כּוֹלָם,
גַּם בְּעֵלֵי הַחַיִּים וְגַם הָאֲנָשִׁים, בּוֹחֲנִים אוֹתוֹ אוֹ אוֹתָהּ
בְּסִקְרָנוֹת, חֲלָקִים מְצִיעִים מִשֶּׁהוּ לְכַרְסִם, אַחֲרִים
מְרַחֲרָחִים, אָבֵל כּוֹלָם מְנַסִּים לְהַקְלַע עָלָיו אוֹ עָלֶיהָ אֶת
הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן בְּבֵית הַחֲדָשׁ.

"אֵל תְּדַאֲגִי, נִחְמַד כָּאוּ," לוֹחֲשִׁים הַחֲבָרִים לְדִירָת
הַחֲדָשָׁה, הַמְבוֹהֶלֶת.

"רוֹצָה לְאָכוֹל?" שׁוֹאֲלִים הָאֲנָשִׁים. "אוֹלֵי גִירוֹד מֵאַחוּרֵי
הָאוֹזוֹן?"

רוּתִי הַפִּיָּרָה כְּבָר הִיָּתָה כְּמָה חוֹדָשִׁים בַּחֲנוּה, הִיא לֹא
הִיָּתָה צְרִיכָה הַרְבֵּה זְמַן כְּדִי לְהִתְרַגֵּל לַחַיִּים הַחֲדָשִׁים
וְהַנִּהַדְרִים שָׁלָה. הִיָּה לָהּ מִסְפִּיק מְקוֹם לְרִבּוּץ, מִסְפִּיק
עֲשָׂבִים טָרִיִּים לְכַרְסִם וְגַם כְּמָה חֲבָרִים וַחֲבָרוֹת שִׁחִיו
אִיתָה.

אָבֵל כְּשֶׁנִּפְתַּח הַשַּׁעַר וְנִכְנְסָה תִמְרָן הָעֵגְלָה הִיא זָקָפָה
אוֹזְנִיִּים. מִי זֹאת?

כָּל כֵּן קִטְנָה...

תִּמְרָן הַתִּקְרָבָה לְרוּתִי. הִיא נִצְמָדָה לַגּוֹף הַגָּדוֹל וְהַחִם
וְגִישָׁה בְּפִיָּה עַד שֶׁהִגִיעָה לַעֲטִינִים שֶׁל הַפִּיָּרָה הַבוֹגֶרֶת.
וְרוּתִי חֲשָׁבָה: הִיא בְּטַח צְרִיכָה לִיקוֹק, הַמִּסְכְּנוֹת. הִיא
הוֹצִיאָה לְשׁוֹן גְּדוֹלָה וְרוֹדָה וְלִיקָקָה אֶת תִּמְרָן, לִיקוֹק
וְעוֹד לִיקוֹק. מִקְלַחַת שְׁלָמָה.

תִּמְרָן הַתִּרְפָּקָה עַל רוּתִי. זֶה הִיָּה נְעִים.

אִם וּבֵת

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל זֶה לֹא קוֹרָה. פְּרוֹת לֹא מְאֻמְצוֹת עֲגֵלוֹת שֶׁהֵן
לֹא הַמְלִיטוֹ, אָבֵל אִיכְשֶׁהוּ זֶה קָרָה.

מִהֲרַגַע שֶׁנִּפְגְּשׁוּ לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד בֵּין רוּתִי
לְתִמְרָן. הָעֵגְלָה הַקִּטְנָה נִהְנֵתָה לִינֹק גַּם אִם לְרוּתִי לֹא
הִיָּה חֵלֵב בְּשָׁבִילָה.

אָבֵל תִּמְרָן הִיָּתָה צְרִיכָה לְאָכוֹל. כְּשֶׁהִגִיעָה רְבִקָּה
הַמְטַפֶּלֶת לְהֶאֱכִיל אוֹתָהּ מִבְּקָבוֹק, רוּתִי לֹא אֶהְבָּה אֶת
זֶה כָּל כֵּן. הִיא פָּחַדָה שֶׁיִּיקָחוּ מִמֶּנָּה אֶת הַבֵּת הַחֲדָשָׁה
שָׁלָה. לָכֵן הִיָּתָה מְנַסָּה לַעֲמוֹד בֵּין תִּמְרָן וּבֵין רְבִקָּה, כְּדִי
שֶׁלֹא תִתְקַרֵּב, שֶׁלֹא תִיקָח!

בַּהֲתַחֲלָה לֹא עָזַר כְּשֶׁרְבִקָּה נִיסָתָה לְהַסְבִיר לְרוּתִי
שֶׁהִיא לַעוֹלָם לֹא תִיקָח מִמֶּנָּה אֶת תִּמְרָן. הִיא רַק רוֹצָה
לְהֶאֱכִיל אוֹתָהּ וְזֶהוּ. רוּתִי עֲדִיין פָּחַדָה וְלָכֵן הִיוּ צְרִיכִים
לְהִרְחִיק אוֹתָהּ מִתִּמְרָן בְּזְמַן שֶׁהֶאֱכִילוּ אֶת הָעֵגְלָה
מִבְּקָבוֹק.

איך קוראים לי?

תוכלו להתאים את השם הנכון לכל דירת ודיר?

(חוה | שידלי | שי | תקר | בילי | דוטי | מאי | איצי)

שעשועונים

לקצוא את המטמון

חמישה תורמוסים צמחו בתווה בחורף. החבאנו אותם במקומות שונים לאורך הגיליון.

האם תספיקי לקצוא את הפרחים הסגולים לפני שמורין העד תאכל אותם?

קצאת?

אנחנו מזמינים אותך להקיף אותם בעיגול ולשלוח אלינו ל: Freedom-farm.org.il
*בין השולחות והשולחים תוגרל חולצת חוות החופש.

שמשות

איזה שם נוראי לתולעת כל כך מועילה ונהדרת!

יחד עם הגשם הראשון מגיעים לחוות החופש גם השלשולים. אם קשה לכם עם השם הזה אפשר לקרוא להם תולעי אדמה, יותר טוב? תולעת האדמה היא חיה פלאית. גופה עשוי טבעות-טבעות והיא חיה באדמה הלחה. אין לה ראש או עיניים, אבל יש לה חלק קדמי וחלק אחורי. בחלק הקדמי נמצא הפה ובחלק האחורי, נו, אתם יודעים - פי הטבעת. אורך תולעת האדמה נע בין עשרה ל-30 סנטימטר וצבעה אדמדם.

בַּחֲוָה שָׁלְנוּ יֵשׁ דִּיּוּרִים נוֹסָפִים:
נְמָלִים, עַכְבֵּי־שִׁים, גְּמָלֵי שְׁלֵמָה
וְצַפְרָדְעִים. יְצוּרֵי חוֹפֵשׁ אֶמִיתִיִּים,
שֶׁלֹא צְרִיכִים שֵׁם אוֹ בַּיִת. הֵם כְּמַעַט
בְּלִתֵי נְרָאִים, אָבֵל תָּמִיד שֵׁם (וּבְכָל
קָקוּם) וְאַנְחָנוּ לֹא שׁוֹכְחִים אוֹתָם.

מה כל כך מופלא בתולעת?

תולעת האדמה אוכלת... אדמה. כן, בתוף הקרקע שאנחנו דורכים עליה יש המון חומרים מזינים. התולעת שלנו מכניסה את האדמה לפה ומעבירה אותה לאורך גופה. בסיום תהליך העיכול היא מפרישה אדמה דרך חלקה האחורי. נכון, בדיוק כמונו. מערכת העיכול של התולעת היא באורך כל הגוף שלה. אבל בזמן התהליך היא מאווררת את הקרקע וגם מדשנת אותה. אדמה דשנה ומאווררת זה בדיוק מה שצמחים צריכים כדי לצמוח. לכן התולעת היא אורחת נכבדה בכל גינה ונחשבת מועילה מאוד לכל סוגי הגידולים. התולעת מצליחה לעבור בתוף האדמה בעזרת הטבעות שמאפשרות לה להתפתל וגם בזכות החומר הרירי שעוטף את גופה והופך אותה לחלקלקה. סליחה אם שוב הגעלנו אתכם. כל תולעת היא גם זכר וגם נקבה. כששתי תולעים מתרבות, כל אחת מהן מטילה ביצים וכל אחת מהן מפרה את הביצים של השנייה. עוד תכונה מופלאה שיש לחלק מסוגי תולעי האדמה היא להצמיח חלקים מגופן. יש מקרים שבהם תולעת נחלקת לשניים, מצמיחה את החלקים החסרים בכל חלק ונהפכת לשתי תולעים.

לא לגעת

התולעים לא נפגעות מזה שרוב בני האדם נרתעים מהן. להפך, זה טוב בשבילן. מגע של בני אדם עלול להיות קטלני מבחינתן. גם לחץ קל גורם לאיברים העדינים שלהן להיפגע. נוסף על כך, המלחים שהגוף שלנו מפריש מזיקים להן מאוד ומייבשים אותן. לכן גם אם אתם לא נרתעים מתולעים, עדיף להשאיר אותן במנוחה בקרקע ולא לגעת בהן. תנו לתולעים לחיות. מי שלא שומע לעצה שלנו הן התרנגולות של חוות החופש, ובעצם כל הציפורים. בשבילן התולעים הן ארוחה נהדרת ומזינה. להן מותר, שיהיה בתיאבון.

לילה בחווה

רינת פריסו

כשהלילה יורד וכמעט כל האנשים הולכים הביתה, החווה נשארת מסלכה שקטה של בעלי החיים ושל שומר הלילה

לילה עם תינוקת

גיל עובד בערך שלושה לילות בשבוע. בלילות האחרים יש שומר אחר. בימים הוא לומד להיות אח וטרינרי. אין מיטה בחווה והוא אפילו לא מנמנם במהלך הלילה. גם כשהוא עסוק במשהו, האוזן שלו תמיד פרויה כדי לשמוע אם לא קורה משהו שמצריך טיפול. בכל שעה וחצי הוא יוצא לסיבוב ועובר אצל כל דייר ודיירת. הוא מתחיל את הסיבוב עם תמר העגלה. היא עדיין מקבלת תערוכת לארוחת הלילה. עד לא מזמן היא עוד שיתתה חלב מבקבוק ואז הוא גם היה נשאך

זאת אולי העבודה הכי מגניבה בעולם, אבל לא כל אחד יכול לעשות אותה. בשמונה בערב החווה כבר עטופה בחושך ובשקט ואז מגיע גיל, שומר הלילה. הוא יהיה כאן לבד עם הכבשים, הפרות, התרנגולות והחמורים עד שש בבוקר. גיל אומר שצריך לאהוב שלושה דברים כדי להיות שומר לילה בחווה: לאהוב להישאר ערים בלילה ולישון ביום; לאהוב את הקור (בחורף, בסביבות שתיים בלילה, מגיע גל קור מקפיא עצמות); ולאהוב להיות לבד, אם כי שומר הלילה אף פעם לא באמת לבד. בעלי החיים של החווה הם חברה נעימה מאוד.

קצת לדבר אליה ולהרגיע אותה, כמו שעושים עם תינוקות.

חוץ מתמר, שאר בעלי החיים מקבלים רק חציר לנשנוש במהלך הלילה. השומר מוסיף מעט חציר, אבל לא יותר מדי. בבוקר יגיע צוות התפעול, והדבר הראשון שהם עושים הוא לרוקן את מתקני ההאכלה ולשים חציר חדש וטרי.

אני מצטרפת לסיור הלילי. הכול חשוך ושליו, אבל רוב הדיירים ערים. מתי הם ישנים? גיל אומר שבעלי חיים לא ישנים כמונו שבע-שמונה שעות בלילה בבת אחת. הם חוטפים תנומות במהלך היום והלילה, אבל הם רגועים ושקטים יותר בחושך. הוא משתדל לראוץ למה שצריך, לבדוק שכל אחת ואחד בסדר, אבל בלי להפריע יותר מדי לשעות המנוחה. בכל סיבוב מצטרפים לגיל כמה חתולים. הם מלווים אותו לכל מקום, מטפסים על גדרות, רצים אחריו או מלפניו.

אחרי הפרות עוברים לבקר את החמורים. בדרך כלל הוא פותח את השער כדי לאפשר להם לשוטט בשבילי החווה בחופשיות.

אנחנו עוברים לחזירים, והנה סוף-סוף מישוהו ישן. יוסי ועמרי ישנים בחוץ, דקלה ואורית ישנות בתוך הבית. לילה טוב, מתוקים.

התחנה הבאה היא החצרות של התרנגולות. הן נמצאות במתחם הפתוח; חלקן התעופפו החוצה וישנות על הגדרות.

אנחנו אומרים לילה טוב לשירלי, תרנגול ההודו העיוור, בודקים כל תרנגולת ואפרוח וממשיכים הלאה.

רינת ולילי הסתוקות

הכבשים והעיזים נמצאות במבנה סגור שפעם שימש כאורווה. יש בו תאים נפרדים. באחד התאים ישנים התיישים שלא יכולים ללכת. צריך לבדוק שהאוכל והמים נמצאים ממש לידם. כשיעלה הבוקר יעלו אותם על כסאות הגלגלים והם ירוצו כמו כולם, אבל עכשיו זמן מנוחה.

משם אנחנו עוברים לבקר את שרה הכבשה, שהמליטה לא מזמן שתי טליות מתוקות: רינת ולילי.

הייתי חייבת לשאול אם קראו לה רינת על שמיה! אבל התשובה היא לא... קוראים לה על שם מתנדבת מסורה בחווה שבשנתיים האחרונות מגיעה לעזור בכל פעם שצריך. כל הדיירים והדיירות נקראים על שם המתנדבות והמתנדבים והתורמים והתורמות בחוות החופש.

בגלל שהן עדיין תינוקות, בתא של רינת ולילי יש חימום. בלילות הקרים גיל מדליק את מנורת החימום. עכשיו הן מתכרבלות עם אמא שלהן ומדי פעם מתעוררות לינוק.

חי בלילה

אנחנו יוצאים מהמבנה ומתקרבים לבית של הארנבונים, ושם מחכה לי הפתעה. הביקורים הקודמים שלי בחווה היו בשעות הצהריים ולא ראיתי אפילו ארנבון אחד. הם אוהבים לבלות את שעות החום במחילות שלהם, אבל עכשיו בלילה כולם בחוץ! יש ארנבונת אחת בשם גינג'ר שמסתובבת חופשיה בחווה, עם כל החתולים, התרנגולות והחמורים. אנחנו רואים אותה מנשנשת גבעול ירוק ליד איזה עץ. גיל גומר את הסיבוב הראשון ונכנס פנימה כדי לכבס מגבות. בעוד שעה וחצי יצא לסיבוב נוסף.

גיל, מה כבר יכול לקרות בלילה בחווה? מה אתה בודק כל הזמן?

"כבר קרה לי פעם שבלילה של סופה וגשם, ברזנט ועמודים עפו ברוח והייתי צריך לתקן אותם. לפעמים מכונת הגירוד של הפרות מתקלקלת, ואז הן מוליכות אותי למכונה כדי שאמתקן אותה. השומר השני מצא פעם נחש ליד התרנגולות. הוא מיד הזמין לוכד נחשים. בפעם אחרת תן הצליח להיפנס מהשדות לבית של הפרות. הכול סגור כאן ובכל זאת הוא הצליח למצוא פתח.

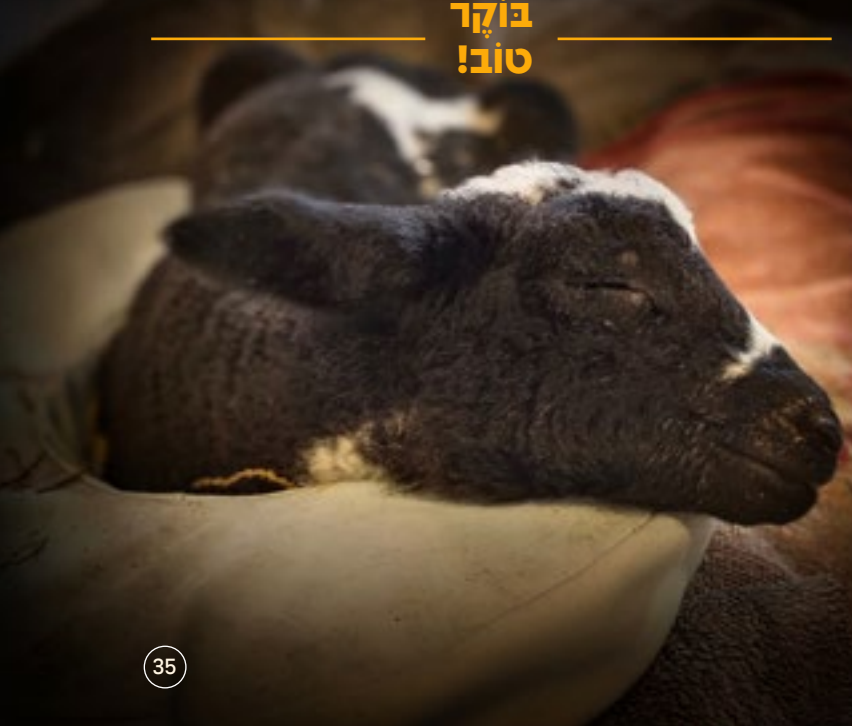
"חוץ מזה צריך לבדוק שכולם מרגישים טוב. אם מישוהו נראה במצוקה, אני מתקשר לוטרינרית. צריך לזכור שהרבה מהדיירים כאן הם במצב בריאותי שמצריך השגחה."

סלט לבוקר

כבר מאוחר מאוד בלילה. גיל נכנס לחדר הקירור ומוציא ירקות. יש מקומות שתורמים לחווה ירקות ופירות, שהופכים עכשיו לסלט שגיל מכין עבור בעלי החיים לקראת הבוקר. התרומה מגיעה בדרך כלל ביום רביעי ועכשיו אנחנו בלילה שלפני יום שלישי. זה אומר שלא נשארו הרבה ירקות, רק מלפפונים וכרוביות. גיל עומד ליד מכונת חיתוך גדולה שיוקרת את הירקות החתוכים לתוך קופסאות גדולות. בשעה חמש ורבע בבוקר הוא יגיש לתרנגולות סלט.

ככה זה, צריך לעבוד כל הלילה כדי שהכול יהיה קל ונוח, נקי ומוכן לקראת יום חדש שעוד מעט יעלה על החווה.

בוקר טוב!

לפַעַמִּים הַדְרֵךְ לְהִרְאוֹת אֶהְבָּה
הִיא דוּקָא לֹא לְהִתְקַרֵּב.

הִידְעָתֶם?

אַרְנְבוֹנִים לֹא מְרַגֵּשִׁים נוֹחַ כְּשֶׁאֲנָשִׁים זָרִים מְחַזְּקִים אוֹתָם.
הֵם קוֹפְאִים בְּמָקוֹם, אֲבָל הֵלֵב שְׁלֵהֶם דוֹהֵר בְּפֶחַד בְּקֶצֶב מְהִיר מְדִי.

המבוק
מינסטר ניהול חסידי

מחיר: 40 ש"ח

1 5750000007 5
דאנאקוד 7-1575

חוות החופש
FREEDOM FARM SANCTUARY